

En Filial af Børnehjemmet findes paa Smidstrup ved Vedbæk, en Gaard, Frøken Schneider ejede. Men der er kun Drengene, og kun de Drengene, som hun havde antaget, thi Hjemmet har nu indskrænket sig til Piger alene, da dets økonomiske Status ikke tillader at overstige det nuværende Antal.

Men tilbage til Legestuen for at se de Smaa tage hinanden i Hænderne og gaa synkende rundt i Kredse, legende de fornøjelige Børnehavelege, som de har lært. Thi i Hjemmet er der Børnehaveundervisning for de Smaa, og for de Store har man, saa vidt jeg husker, to lønnede Lærere, hvoraf den ene har Bolig paa Stedet, og desuden en Del frivillig Undervisningsassistance af Herrer og Damer.

Mens Børnene synger og leger, lidt distraheret af Interessen ved de Fremmedes Besøg, kommer Forstanderinden ind.

Nu har hun endt sine Regnskaber, og efter at have taget lidt Del i Børnenes Leg og talt lidt med dem, der kærligt flokkes om hende, byder hun os ind i sin Dagligstue, der er hyggelig og venlig som hun selv.

Vi taler atter her om Frøken Schneider, hvis Billede hænger i en af Salene, og i en mindre Gengivelse staar her i Stuen; det minder os med dets kraftigt markerede Ansigtsstræk og energiske Udtryk om den viljestærke, myndige og dog saa kærlige Kvinde, der har grundlagt hele denne store Velgørenhedssag, og hvis Aand præger alt i hendes Børnehjem den Dag i Dag, værnet med ærefrygtfuld Omhu. I et Digt ved hendes Død staar kort og sandt hendes Eillede frem for os i disse Linjer:

„Store, klare Drag af en daadfuld Dag
Stiger frem fra hendes Minde;
Myndig, klog og stærk, født til Viljens Værk,
Blev hun dog en ydmyg Tjenerinde.

Smal var hendes Vej, thi hun sagde Nej
Til de mangehaande Livets Goder!
Ofrets trange Sti gik hun frank og fri
Som de Hundreder Forladtes Moder —!“

Og nu sidder vi her i hendes Dagligstue og taler om hende, om hvad hun havde udtalt, da vi en Gang besøgte hende, at hun næsten ikke kunde forestille sig, hvorledes et Menneske skulde kunne tage denne Gerning op, saa stor, som den nu var; selv var hun jo begyndt i det smaa.

Frøken Pontoppidan har aldrig kendt Frøken Schneider personlig, aldrig set hende, men hun siger, at hun synes at kende hende saa godt gennem hver Orden her i Hjemmet, gennem hele Gerningens Aand. Beskedent taler hun om sin egen, velsignede Gerning her, ønsker, hun maa kunne fylde den, synes — som ogsaa Frøken Schneider — at den giver ingen Tid udadtil, ingen Tid til at følge med i, hvad der rører sig uden om hendes egen lille Verden, og hun frygter at blive ensidig derved.

„Jeg tænker undertiden paa“, siger hun, „hvor dejligt det kunde være, som gammel at hvile en Stund og faa Lov at se tilbage over Gerningen; man gaar for meget op i det nuværende Arbejde og faar ikke Tid at overskue Helheden.“

Og mens vi sidder overfor Børnehjemmets Forstanderinde og hører hende tale om sit Arbejde beskedent, og dog tillidsfuldt, som noget, der er vor Herres, ikke hendes Ære, da lyser hendes smukke, kærlige Øjne lige ind i vort Hjerte, og over hendes Person er der den rolige Mildhed og Højhed, som det, at leve et Liv for en stor Sag, maa give.

Fængslende og indtagende, som hun er, falder det os vanskeligt at bryde op, men vi bør ikke røve mere af hendes kostbare Tid.

Mens hun følger os til Dørs, fortæller hun om sin sidste, endnu kun en Dag gamle Bekymring, der er nær beslægtet med Nærings-sorg. Jægerspris har hidtil disponeret over 9 Fripladser i Børnehjemmet og betalt flere Tusinde Kroner for dem, og nu — har de selv Plads til at huse dem, altsaa falder denne Indtægt bort. „Naar De tænker Dem, at vi har faaet mere for disse ni Børn, end for alle de andre tilsammen“, forklarer hun, „saa kan De forstaa, hvad det betyder at miste dem. Jeg kan for Øjeblikket slet ikke tænke mig, hvad vi skal gøre.“ „Naa“, tilføjer hun, „min Bekymring er jo kun fra i Forgaars, og Vorherre vil vel nok paa en eller anden Maade vise os en Udvej.“

— Ja, han svigter ikke, og gode Mennesker er der vel ogsaa, der, naar de hører om denne Forlegenhed, vil træde hjælpende til og støtte en Sag, hvis Resultater er og har været til Velsignelse for saa mange af Samfundets ulykkelige Smaa.

Svar til Fru Pouline Aggersborg.

Hvis jeg troede, at Mandens og Kvindens Natur var ens, vilde jeg slet ikke arbejde for Kvindesagen; og jeg arbejder for den, fordi jeg mener, at naar Kvindens Evner er saa uundværlige i Hjemmet ved Børnenes og de Unges Opdragelse, er det ganske selvfølgelig, at hun ogsaa maa have den direkte Indflydelse paa de Love og offentlige Institutioner, som paa saa mange Maader griber ind i Hjemmets fine Traade.

Hvad siger De, Frue, om Loven af 1874, der hjemler Ret til, at 16 Aars unge Piger kan udskrives til Prostitutionen, dersom de er legemligt udviklede nok dertil. Hvad mener De om, at saa godt som hele Tinget enstemmigt vedtager en saadan Lov; hæderlige Mænd er enige om at anse den for et Gode for Mændene, denne forfærdelige Uret, der gaar ud over de Værgeløse. De vedtager ved Lov at tilintetgøre nogle Mennesker for andres Skyld, og det er altid de fattige Kvinder. Dette moralske Hykleri, tror De, dette havde været muligt, om der havde siddet Kvinder i Rigsdagen.

De vil maaske svare, „der ser De altsaa, at Kvinderne er bedre end Mændene, mere kyske og sædelige.“ Nej, paa ingen Maade, men det beviser, at Kvinderne er den anden Part i Sagen, som skal og bør høres i alle Samfundssager, og først og fremmest i det Kønsforhold, hvorpaa hele Samfundet hviler. Hvis Kvinderne stod som Ligetillede med Mændene i det sociale Liv, tror De da ikke, at vi meget hurtigt fik andre Sædelighedsbegreber. Man kan høre unge, oplyste Mænd sige: — ja, der er dog den Forskel paa Manden og Kvinden, at en Ægtemand kan gribes af en heftig erotisk Tilbøjelighed, som efter en ganske kort Tids Tilfredsstillelse aldeles ikke efterlader Spor i hans Liv, hvorimod Hustruen ikke kan gaa uskadt ud af noget lignende.

Saadan Tale føres kun af Mændene, saa længe Kvinderne tier og taaler, thi hvorledes kan Mændene saa ganske glemme og stadigt vedblive at glemme den anden Part i Sagen, Kvinden, som i Almindelighed er Offeret.

Hvor længe vil vi Kvinder taale den

Samfundsmoral? — De synes, kære Frue! at undre Dem over, at jeg forlanger samme Moral for Mænd som for Kvinder. — Det gør jeg netop, fordi jeg tror, at der findes lige saa fin sædelig Følelse, lige saa stor Blufærdighed hos Manden som hos Kvinden, det er kun den hidtil herskende Samfundsmoral, der har demoraliseret hans Tankegang.

Naar De saa stærkt fremhæver Manden som Banebryder paa Kulturlivets Omraader, saa er det ganske rigtigt, at han har udrettet alle disse store Ting; men nu, da den forandrede Arbejdsmaade i Industrien ikke mere kræver Muskelkraften som før, men kun Tænksomheden og Paalideligheden, nu vil Kvinderne med lige saa stor Dygtighed fylde deres Plads paa Arbejdsmarkedet, og hvem véd da, hvor mange Opdagelser, der vil gøres af Kvinder paa Videnskabens Omraade. De maa dog først kende Videnskabens Resultater, før der kan være Tale om at gøre Opdagelser. De siger selv: det er af stor Betydning for Kvinden, at hun lærer at forske sig sit Udkomme og faa sine Sjæleevner udviklede. De mener altsaa, at der er en Side i hendes Karakter, som har lidt Skade ved at ligge brak.

Om der i Kvindens Væsen skulde være en mere ideel Stræben, en større etisk Basis, det tør jeg ikke udtale mig om, det er jo ikke umuligt, at hendes Evne til at leve et indadvendt Liv er større. Det kan jo tænkes, at hun som Slægtens Moder, som den væsentligste Bærer af den hemmelighedsfulde Akt, Barnefødsel, at hun som den vordende Moder oftere bestiger den Jakobsstige, der fører opad til en lysere og renere Verden.

Men hvis det var Tilfældet, hvorfor er da ikke Kvinden vor Diktator i Kirken, Skolen, i Kunstens og Musikens Verden? hvorfor taler Mændene højt om Kvindernes etiske Evne, deres Renhed og Uskyld, og skubber dem dog til Side i alle store og alvorlige Sager? Det er den store Fejl, der øves, thi de mandlige og kvindelige Elementer er lige uundværlige i Samfundet, men Lidenskaber og Tilbøjeligheder er sikkert ens i begge Køn; og der er to Parter i Sædelighedssagen. Det, der er Fald og Brøde for Kvinden, maa ogsaa være det for Manden, fordi det er lige saa stort at være Fader som at være Moder, og det er af lige saa stor Betydning for Børnene, at de har en behersket Fader som en behersket Moder, og har Manden flere Kræfter og en klarere Forstand, da maa han vel ogsaa have flere Kræfter til at holde sine Lidenskaber i Tømme og give sig selv Grunde for Nødvendigheden heraf.

De, kære Frue! som i en Aarrække har arbejdet for Afskaffelse af Prostitutionen, og som vi Kvinder skylder stor Tak for Deres Udholdenhed, De vil ogsaa gennem Deres Kendskab til saa mange forskellige Forhold have erfaret, at den Beherskelse, Manden mangler, mere maa falde paa Samfundet og Staten, der indbilder ham fra hans Drengesaar, at han har Lov til at følge sine sanselige Tilbøjeligheder og derfor er lige hæderlig, hvorimod den unge Pige skal betragtes som brændemærket, naar hun har begaaet et eneste Fejltrin.

Lad os hellere være enige om at arbejde for at stille de to Køn lige i Samfundsmoral, saa tror jeg, at Prostitutionen falder af sig selv. Først naar Mand og Kvinde er lige for Loven og dømmes efter den samme